

MTA

**MAASEUDUN
TYÖNANTAJALIITTO**

Maaseudun Työnantajaliitto - MTA

Maaseutuyrittäjä työnantajana

OTM Kristel Nybondas, toimitusjohtaja

Maaseudun Työnantajaliitto MTA

Maaseutuyrittäjä työnantajan roolissa

Työntekijän rekrytointi

Työntekijän valinta kannattaa suorittaa huolellisesti. Yritetään löytää aina parhaat mahdolliset työntekijät!

- TE-toimisto
- Eures: EU-kansalaiset
- Migri, Suomen edustustot: 3. maan kansalaiset, kausityölaki
- Omat kontaktit
- Nykyisten työntekijöiden välityksellä
- MTK: ”Töitä Suomesta” –työnvälitys
- Välittäjiä pitää varoa

Työehtojen soveltaminen työsuhteessa

- Työnantaja/esimies on se henkilö, joka vastaa työehtojen tuntemisesta ja niiden oikeasta soveltamisesta. Työnantajalla tulkintaetuoikeus. Työnantaja ei voi vedota tietämättömyyteen.
- Käytännössä esiin tulevia asioita ovat esim. työaikajärjestelyt, palkanmaksu ja vuosilomajärjestelyt. Työehdot perustuvat alakohtaisiin työehtosopimuksiin.
- Maaseutuyrityksissä sovelletaan **Maaseutuelinkeinojen työehtosopimusta**. Voimassa 2/2020 – 1/2022.
- Työehtosopimus on yleissitova eli se koskee alan kaikkia työnantajia.

MTA:n ja Teollisuusliiton TES-sopimusalat

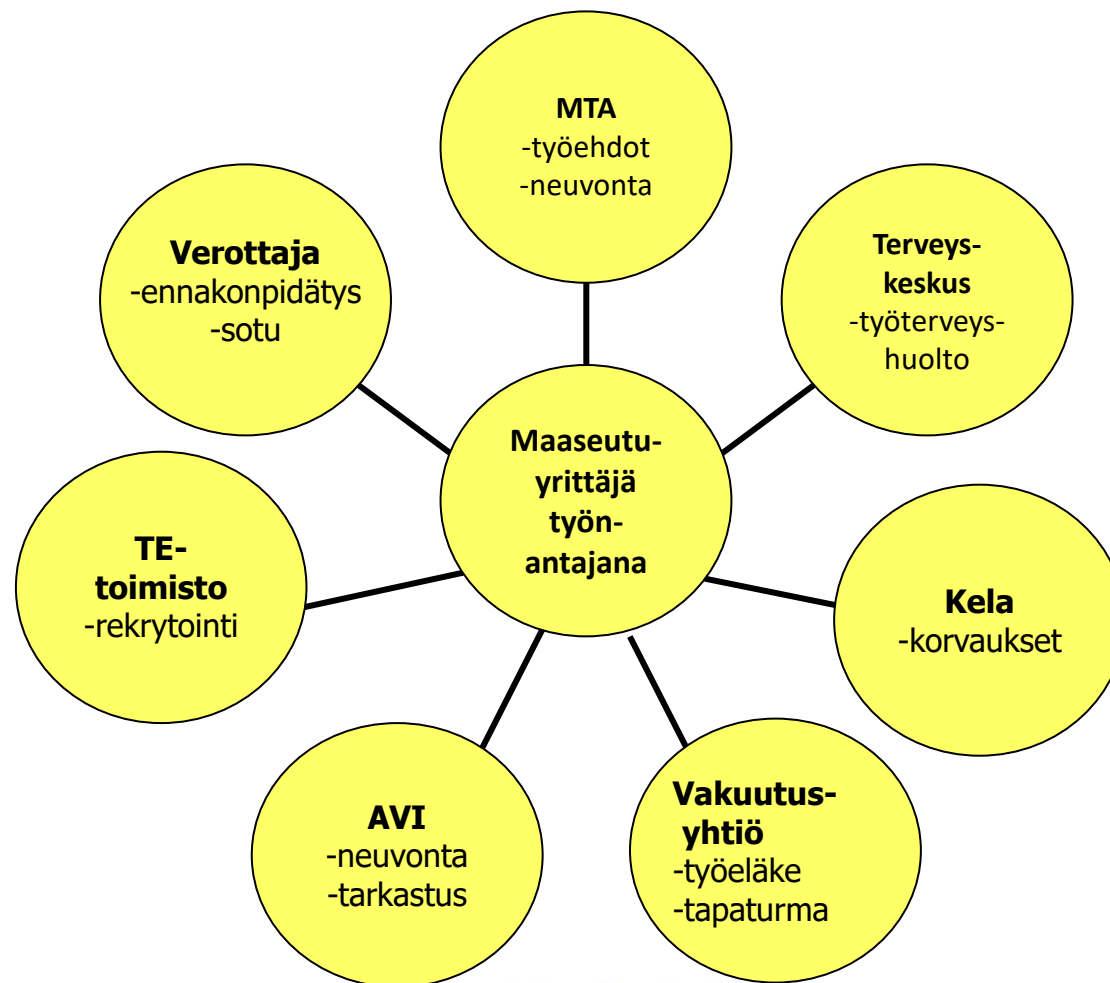
- Maaseutuelinkeinot
 - Alkutuotanto
 - Tuotannon jatkojalostus tilalla
 - Hevostalous
 - Maaseutumatkailu
 - Yksityinen lomituspalvelu
- Puutarha-ala
- Viher- ja ympäristörakentamisala
- Turkistuotantoala
- Metsäala (MTA, YT, MH ja Metry)

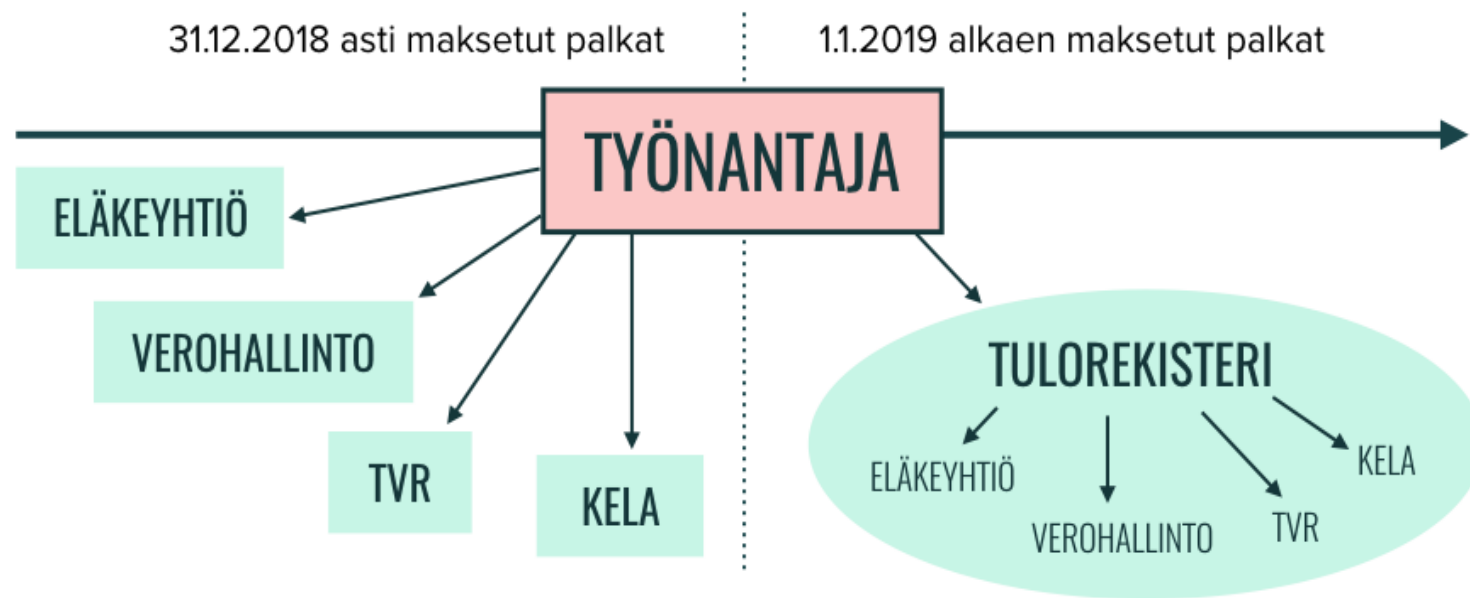
Myös lakisääteisiä velvollisuuksia

- Työnantajalle on asetettu lakisääteisiä palkanmaksuun liittyviä velvollisuuksia
- Työnantaja ilmoittaa jokaisen palkanmaksun tulorekisteriin 1.1.2019 alkaen
- Työnantaja toimii verottajan apulaisena suorittaen ennakonpidätyksen ja sava-maksun. Myös TyEL-maksut tilitetään määräajoin. Työllisyysrahasto laskuttaa työttömyysvakuutuksen.
- Työnantaja toimii työpaikan työsuojelupäällikkönä
- Työnantaja velvollinen järjestämään työterveyshuollon

Työnantajan toimintaverkosto

Tulorekisteri 1.1.2019

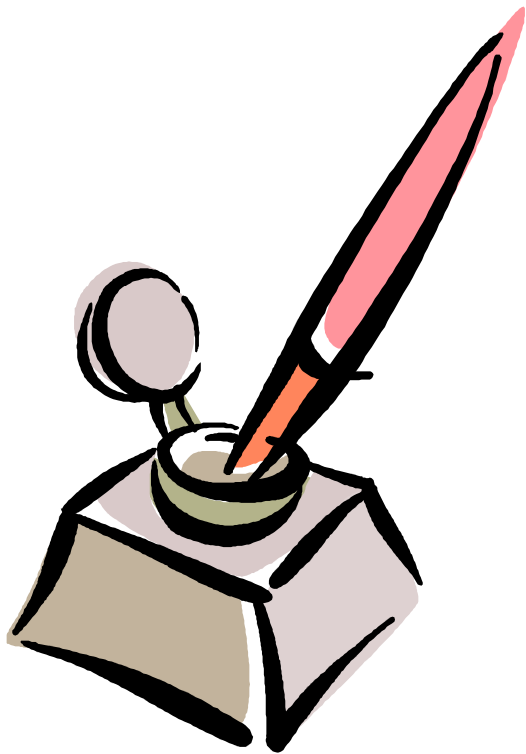

Työsuhteen tunnusmerkit

- Sopimuksen perusteella
 - Tehdään työtä työnantajalle
 - Työnantajan johdon ja valvonnan alaisuudessa
 - Palkka tai muu vastikkeellisuus
-
- Työsuhde vai yrittäjänä tehty työ?
 - Työsuhde vai harrastus?

Miksi pitää tehdä kirjallinen työsopimus?

- Laki vaatii:
"kaikissa yli kuukauden kestävässä työsuhteissa annettava tt:lle kirjallinen selvitys työehdoista ellei sopimusta tehdä kirjallisena" → Rangaistusseuraamus
- Tes vaatii 1.2.202 alkaen
- Koeajan käyttö
Koeajasta voidaan sopia ainoastaan kirjallisesti.
- Kiistojen välttäminen
Ei synny turhia kiistoja työsuhteen kestosta, työtehtävistä, palkasta ym., koska ehdot ovat todettavissa.

KIRJALLINEN TYÖSOPIMUS 1

- Työsuhteen osapuolet
- Koeaika
 - enintään 6 kk
 - 1 vuotta lyhyemmässä määräaikaisessa työsuhteessa enintään puolet työsuhteen kestosta
- Työsuhteen voimassaolo
 - toistaiseksi voimassa oleva työsuhde
 - määräaikainen työsuhde: oltava aina peruste,
 - ilmoitettava arvioitu kesto
- Työaika
 - kokoaikainen
 - osa-aikainen

KIRJALLINEN TYÖSOPIMUS 2

- Työn suorituspaikka ja työtehtävät
- Palkkaus
 - Vaativuus-/palkkaryhmä (tes)
 - Ammattitaitolisä (tes)
 - Palkka työsuhteen alkaessa
- Noudatettava työehtosopimus
- Muut ehdot
 - luontoisedut, arvo
- Päiväys ja allekirjoitukset

TES: Keskimääräinen säännöllinen työaika

- Lähtökohtana 40-tuntinen työviikko (työsopimus)
- Päivittäinen työaika 4 – 10 tuntia
- Viikoittainen työaika enint. 50 tuntia (5-päiväinen työviikko)
- Paikallisesti sopien päivittäinen työaika enint. 11 tuntia
- Viikoittaisten vapaapäivien siirtäminen
- Työajan tasoittaminen tunti tunnista –periaatteella
- Työajan tasoittumisjakso enint. 52 viikkoa
- Työajan suunnittelu ennakolta
 - Työaikasuunnitelma
 - Työvuoroluettelo
- Tehdyn työajan seuranta

Työajan suunnittelu ennakolta

- Työaikasuunnitelma vuositasolla
 - käytettäessä keskimääräistä työaika
 - eripituisten viikkotyöaikojen sijoittelu
 - tasoitusvapaan sijoittuminen
- Työvuoroluettelo
 - työaikalain säännös
 - työntekijän työvuoron alkamisajankohta ja pituus
 - laadittava 4 viikon jaksolle, jollei se työn epäsäännöllisyyden vuoksi mahdotonta
 - niin pitkälle jaksolle kuin mahdollista
 - ellei paikallisesti muuta sovita, oltava nähtävillä viim. 4 pv ennen sen alkamista
 - kuultava luottamusmiestä tai työntekijöiden edustajaa
 - muuttaminen paikallisesti sovitulla tavalla

LISÄTYÖ

- Soveltaminen edellyttää MTA:n jäsenyyttä
- Työpaikalla voidaan paikallisesti sopia 172 tunnin lisätyömahdollisuudesta ilman ylityön korotusosia.
- Sopimisen edellytyksenä on, että työpaikalle on valittu luottamusmies ja sopimus lisätyöstä tehdään hänen ja työnantajan välillä kirjallisena.
- Jos luottamusmiestä ei ole, paikallisen sopimuksen käyttöön ottaminen edellyttää, että Teollisuusliitto ja MTA ovat hyväksyneet paikallisen sopimuksen sisällön ja käyttöön ottamisen.
- Osa-aikaisten osalta tunneista voidaan sopia suhteessa työaikaan.

LISÄTYÖ

- Tes-lisätyö on tarkoitettu käytettäväksi ainoastaan sään tai tuotannon vaatimissa yllättävissä poikkeustilanteissa **tai työntekijän pyynnöstä**. Tes-lisätyötä ei suunnitella etukäteen työvuoroluetteluihin.
- Kaikissa tapauksissa lisätyötä saa teettää vain, jos työntekijä antaa siihen suostumuksensa. Tes-lisätyöhön työntekijä voi antaa suostumuksensa vain kutakin *kertaa* varten erikseen. Suostumus on oltava jälkikäteen kirjallisesti todennettavissa myös silloin, kun tes-lisätyön teko perustuu työntekijän omaan pyyntöön.
- Tes-lisätyön pidentämä työpäivä voi olla enintään 11 tunnin mittainen. Tes-lisätyön *vuorokautinen enimmäismäärä on siis 3 tuntia*.
- Tes-lisätyön pidentämä työviikko voi olla enintään 66 tunnin mittainen.
- Tes-lisätyön *viikoittainen enimmäismäärä on siis 26 tuntia*.

LISÄTYÖ

- Yli 66-tuntisen työviikon jälkeen tehtävän työviikon työaika ei kuitenkaan saa ylittää 48 tuntia, josta 8 tuntia voidaan jakaa joko päivittäin pidentämällä työpäivää tai 8 tuntia viikon kuudennelle työpäivälle.
- Lisätyön enimmäismäärän osalta on huomioitava, ettei työntekijän enimmäistyöaika saa ylittää keskimäärin 48 tuntia viikossa kuuden kuukauden ajanjakson aikana. Enimmäistyöaika sisältää kaikki mahdolliset työtunnit, myös tässä tarkoitetun lisätyön. Yhteensä tämä tarkoittaa 1248 tuntia puolessa vuodessa.
- Paikallinen sopimus tes-lisätyöstä tehdään **kirjallisena**.
- Sopimus laaditaan vuodeksi tai sitä lyhyemmäksi työkaudeksi kerrallaan.
- Sopimuksen tulee sisältää kuvaus siitä, miten tes-lisätyötä koskevaa työehtosopimuskohtaa sovelletaan työpaikalla. Sopimus on jokaisen työntekijän tiedossa **työntekijän ymmärtämällä kielellä**.

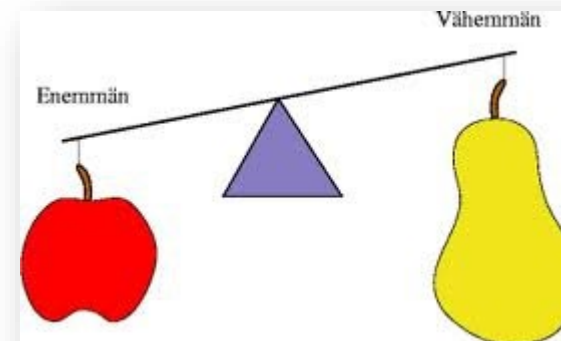
TYÖAIKAKIRJANPITO

- Työaikalain mukaan työnantajalla oltava työaikakirjanpito tehdystä työajasta
- Työntekijäkohtaisesti merkittävät säännölliset työtunnit sekä lisä-, yli- ja sunnuntaityöt ja niistä maksetut korvaukset
- Järjestämistapa: työntekijä merkitsee tunnit tuntilapulle, jonka työnantaja tarkistaa ja säilyttää
- Sähköinen työajan seuranta
- AVI:n työsuojelutarkastajalla oikeus saada nähtäväkseen
- Työntekijällä tai hänen valtuuttamallaan oikeus saada kirjallisesti tiedot häntä koskevista merkinnöistä
- Säilytettävä vähintään lain mukainen kanneaika -> 2 v

Mihin palkkaus perustuu työehtosopimuksissa?

- Mitä/millaista työtä työntekijä suorittaa
 - Kaikki työt eivät samanlaisia
 - Työn **vaativuus**, työn sisältö
- Miten työntekijä työnsä suorittaa
 - Kaikki työntekijät eivät ole samanlaisia
 - Työntekijän **pätevyys** työssään, työn tuloksellisuus

→ *Vaativammasta työstä parempi palkka kuin vähemmän vaativasta ja hyvästä työsuorituksesta parempi palkka kuin välttävästä työsuorituksesta*

TYÖN VAATIVUUDEN ARVIOINTI

Vaativuuden arviointiperusteet työpaikalla:

➤ **Osaaminen**

- koulutus
- työkokemus

➤ **Vastuu**

- taloudellinen
- työturvallisuus
- työnjohto

➤ **Kuormitus**

- fyysinen
- henkinen

Ammattitaitolisä

- Työnantajan velvollisuus määritellä ammattitaitolisä
- Työnantajan valitsemat yrityskohtaiset perusteet
 - Esim. työn määrä, työn laatu, asiakaspalvelu, taloudellisuus
- Suuruus ja porrastus
- Tes: 4 - 30 % vaativuusryhmän palkasta
- Määriteltävä kun työsuhde on kestänyt vähintään 10 kk
- Huomioidaan myös aiempi työkokemus
- Perusteet selvitetään työpaikalla kaikille työntekijöille; avoimuus
→ tarkoitus motivoida parempaan työsuoritukseen
- Tarkastelu vuosittain → kehityskeskustelu

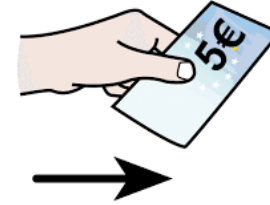
Palkankorotus 1.2.2021

Yleiskorotus kaikille:

14 senttiä/tunti

tai

24,08 euroa/kuukausi

Työnantajan on tarkistettava, että korotettu palkka täyttää uuden taulukkopalkan ja ammattitaitolisän vähimmäistason.

Palkkataulukko 1.2.2021

Maaseutuelinkeinot ja puutarha-ala

Vaativuusryhmä	€/tunti	Ammattitaitolisä (vähintään 4 %) €/tunti	Taulukkopalkka sis. ammattitaitolisän (4 %)
1	8,85	0,35	9,20
2	9,27	0,37	9,64
3	9,75	0,39	10,14
4	10,25	0,41	10,66
5	10,76	0,43	11,19

Vähimmäispalkka työsuhteen alussa
Kuukausipalkka = 172 x tuntipalkka (40 t/vko)

TES: KOKONAISPALKKAUS

- Henkilö toimii työnjohto- tai tuotannosta vastaavassa tehtävässä tai itsenäisessä asiantuntijatehtävässä ja voi itse päättää työaikojensa järjestelyistä
- Maatilan ”tilanhoitaja” tai ”työnjohtaja”
- Puutarhayrityksessä ”vastaava puutarhuri” tai ”työnjohtaja”
- Viherrakennusliikkeen ”työnjohtaja”

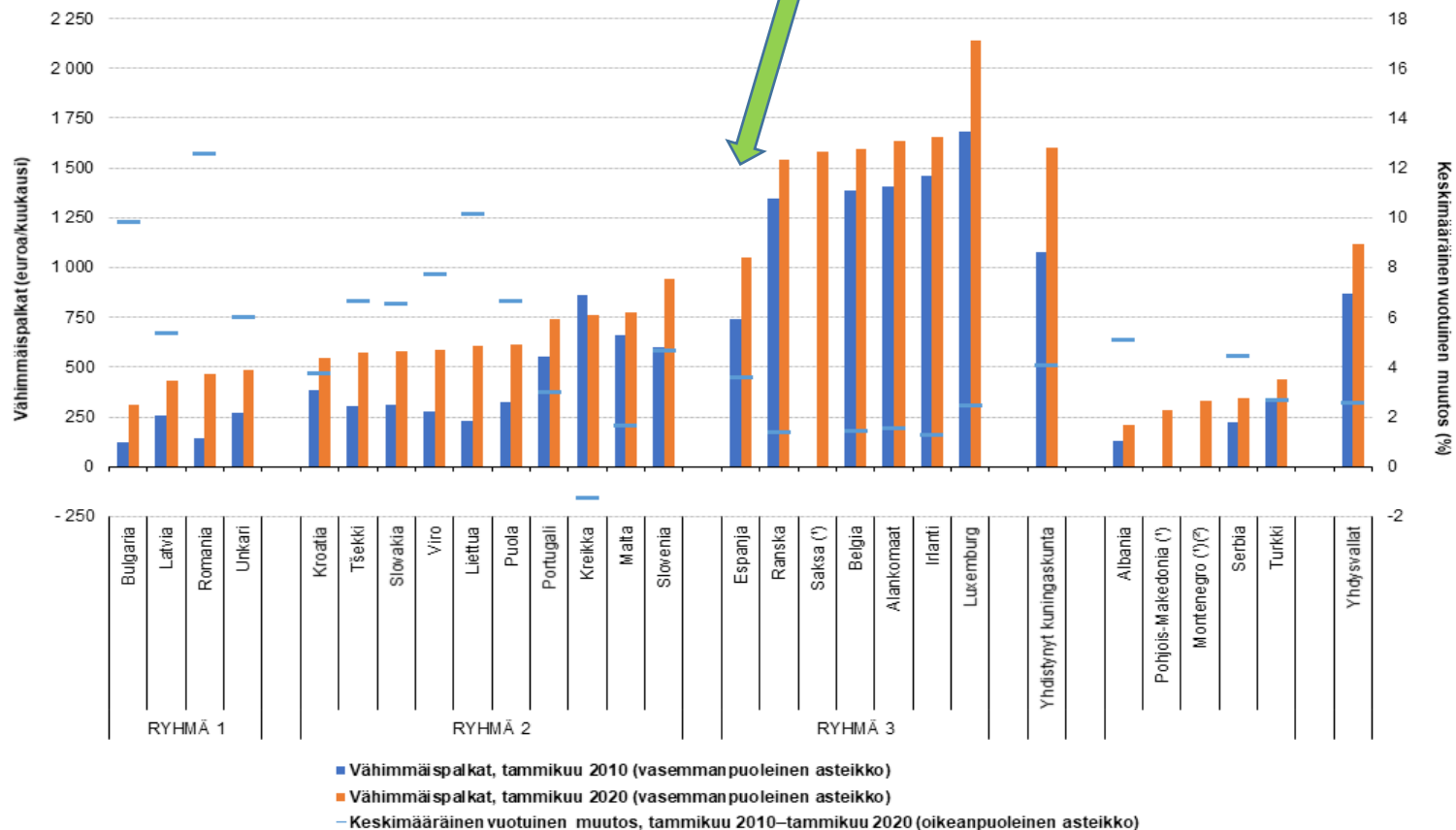
- Kokonaispalkka:
 - Peruskuukausipalkka 2.200 euroa
 - Kiinteä kuukausikorvaus 500 euroa
 - Kokonaispalkka 2.700 euroa/kk

- Lomake: Työnjohtajan työsopimus

Vähimmäispalkat, tammikuu 2010 ja tammikuu 2020
(euroa/kuukausi ja %)

Vaativuusryhmä 1: 1498,12 euroa
(vuonna 2021: 1522,20 euroa)

Huomautus: Tanska, Italia, Kypros, Itävalta, Suomi ja Ruotsi: ei kansallista vähimmäispalkkaa.

(*) Tammikuu 2010 ja keskimääräinen vuotuinen muutos: ei saatavilla.

(†) Tammikuu 2018 tammikuun 2020 sijaan.

Lähde: Eurostat (online-datakoodi: earn_mw_cur)

PALKANMAKSU

- Palkanmaksukausi: 2 viikkoa tai kuukausi, sovitaan työsopimuksessa
- Työntekijän pankkitilille, käteismaksu vain pakottavasta syystä ja siitä oltava kuitti
- Palkan laskenta-aika 5 työpäivää
- Työntekijälle palkkalaskelma, josta ilmenee tehty työaika ja sitä vastaava palkka
- Palkan korotusosat ja lisät eriteltävä. Huom! ei voida sisällyttää peruspalkkaan
- Rahapalkan lisäksi huomioitava mahdolliset luontoisedut
- Käytettäessä keskimääräistä työaika voidaan niin sovittaessa palkka maksaa 40-tuntisen viikkotyöajan mukaan → tasoitusvapaa palkallista
- Lopputili maksettava viimeistään 4 työpäivän kuluessa, muutoin tt:llä oikeus odotusajan palkkaan enintään 6 päivän edestä

TYÖKYVYTTÖMYYSAJAN PALKKA

- sairaus, työtapaturma tai vapaa-ajan tapaturma
- työnantajalla palkanmaksuvelvollisuus:

<u>työsuhteen</u>	<u>jaksoon sisältyviltä</u>
<u>kesto</u>	<u>työpäiviltä</u>
väh. 1 kk	28 pv
väh. 3 v	35 pv
väh. 5 v	42 pv
väh. 10 v	56 pv

- jos työsuhde alle kuukauden, mutta väh. viikon
=> 50 % palkasta 1+ 9 arkipäivän jaksolta
- mahdollinen palkaton karenssipäivä
- Kelan päiväraha työnantajalle palkanmaksuajalta
- poissaolo omalla ilmoituksella 1-2 pv
- lääkärintodistus perustellusta syystä

TYÖSUHTEEN PÄÄTTYMINEN

- Koeaikapurku, asiallinen syy, perustelu jos kysytään
- Työntekijä irtisanoutuu, hyvä saada kirjallisena
- Karensi

Työnantajan irtisanominen

- Henkilökohtainen syy:
 - kirjallinen varoitus, mahdollisuus vielä, uhka irtisanomisesta
 - tarkka kuvaus tapahtuneesta
 - yksi riittää
 - jos käytös toistuu -> irtisanominen vedoten annettuun varoitukseen
 - työntekijää täytyy kuulla, oma edustaja mukaan
 - karensi

- **Tuotannollinen ja taloudellinen syy**

- lomautus ensisijainen
- ilmoitusvelvollisuus
- tämän jälkeen irtisanominen
- ei karensia työntekijälle työttömyyskorvauksissa

- **Purku**

- koeaikapurku
- harvinainen
- työsuhde päättyy heti ilman irtisanomisaikaa

- **Irtisanomisaika**

- ellei työntekovelvollisuutta -> irtisanomisajan palkka maksuun

Ulkomainen työvoima

- EU-kansalaiset: vapaa liikkuvuus, rekisteröintivelvollisuus
- Kolmansien maiden kansalaiset
 - Työntekijän oleskelulupa → ulkomaalaislaki
 - Kausityöntekijät (max. 9 kk) → kausityölaki ja -asetus
 - Kausityölaki koskee maataloutta ja matkailua
- Työehdot työehtosopimuksen mukaiset
- Toimeentuloehto: bruttopalkka 1.236 e/kk(uusi 2021!)
- Työnantajan tarkistettava työnteko-oikeus ennen palkkaamista ja säilytettävä henkilötiedot 4 v ajan
- Maahanmuuttovirasto Migri, UM ja Suomen edustustot

Työvoimakustannukset tehtyä työtuntia kohti **2020** **Maatalous**

	Kausi- työntekijät	Vakituiset työntekijät
A. Lakisääteiset sosiaalivakuutusmaksut	23,98 %	23,48 %
B. Muut kuin työssäoloajan palkat + kohdan A maksut niistä	24,81 %	40,07 %
Välilliset palkkakustannukset yhteensä	48,79 %	63,55 %

*Miten
homma pysyy
hallinnassa?*

MAASEUTUYRITTÄJÄ, TERVETULO A MTA:N JÄSENEKSI!

- *jäsentiedotteet* työehtosopimukseen ja lainsäädäntöön tulevista muutoksista
- *neuvontapalvelu työsuhderyksissä* vapaasti käytettävissä:
 - Asiantuntija, lakimies Minna Marttila
 - Asiantuntija, agronomi Manuela Nygård-Tallberg
 - Toimitusjohtaja Kristel Nybondas, OTM

- *jäsenille ilmaiset koulutustilaisuudet:*
 - ”Työsuhteasiain päivät”
- *extranet-jäsensivuilla jäsentiedotteet, lomakkeet ja tes sähköisessä muodossa*
- *yrittäjäkohtainen konsultointi sovittaessa*
- *mahdollisten erimielisyystapausten selvittäminen*

Jäsenmaksu on 0,52 % yrittäjäperheen ulkopuolisen työvoiman palkkasummasta, minimijäsenmaksu on 95 €.

Maaseudun Työnantajaliitto MTA
www.tyonantajat.fi

Vastuullinen maitotilayrittäjä = tunnollinen työnantaja

”Tavoitteena laadukas työnantajatoiminta,
joka täyttää sopimuskumppanien ja
yhteiskunnan vaatimukset.”

***Kiitos ja
menestystä
yrittäjänä ja
työnantajana!***

